

مسمومیت حاملگی

واحد آموزش سلامت

تدوین: زهره حاتم زاده/کارشناس مامایی

بهار 1401

شماره سند: PAM-PE

تعریف فشار خون وابسته به بارداری و مسمومیت حاملگی:

افزایش فشار خون مادر در طی بارداری که با دفع پروتئین در ادرار همراه باشد پره اکلامپسی نامیده میشود. این عارضه به نام های توکسمی و مسمومیت حاملگی نیز نامیده میشود. اکلامپسی آخرین و شدیدترین مرحله پره اکلامپسی است و زمانی روی میدهد که علاوه بر علائم پره اکلامپسی تشنج نیز روی میدهد و ممکن است حتی منجر به کما و مرگ مادر و جنین شود. نوع دیگر فشار خون فشار خون بارداری نام دارد که در آن مادر دچار فشار خون بالا است اما در ادرار پروتئین ندارد. در بسیاری از موارد افزایش فشارخون خفیف است و در مراحل انتهایی بارداری رخ می دهد. اگر برای شما تشخیص فشار خون بارداری داده شده است پزشک ممکن است پروتئین ادرار شما را مرتب اندازه گیری نماید که اگر وجود داشته باشد نشانه این است که فشار خون حاملگی به سمت مسمومیت حاملگی پیشرفت کرده است. از هر چهار زن مبتلا به فشار خون بارداری یک زن دچار مسمومیت حاملگی میشود.

نحوه ابتلا و عوامل ایجاد کننده:

مادران شکم اول زنان با سابقه پره اکلامپسی در خواهر یا مادر زنان با سابقه پره اکلامپسی در بارداری قبلی زنان چاق مادران مبتلا به بیماری دیابت قبل از بارداری یا حین بارداری زنان باردار در سنین زیر 18 سال و بالای 35 سال زنان با سابقه فشار خون بالا یا سابقه بیماری کلیوی قبل از بارداری

بعضی از نشانه ها می توانند علامت بروز پره اکلامپسی زود هنگام در آینده نزدیک باشند. بنابراین باید به وجود این نشانه ها در بدن خودتان حساس باشید و با بروز هر کدام از آن ها سریعا به پزشک مراجعه کنید.

علائم اصلی و هشدار دهنده:

علائم پره اکلامپسی خفیف:

فشار خون بالا (فشار خون 90/140) ورم و پروتئین در ادرار

علائم پره اکلامپسی شدید:

فشار خون بالا (فشار خون 110/160) پروتئین در ادرار / اختلال در بینایی و تاری دید/ درد قسمت بالا و راست شکم/ سردرد و کاهش ادرار یا توقف جریان ادرار/ اختلال در آزمایشات کبدی و کلیوی و کاهش پلاکت و ادم ریوی

مصرف داروی پایین آورنده فشار خون به دستور پزشک بستری شدن در بیمارستان برای کنترل فشار خون و کارکرد کلیه

باید ها و نباید ها و نحوه مراقبت از بیمار:

کنترل مرتب فشارخون و اندازه گیری وزن و میزان پروتئین در ادرار با توجه به دستور پزشک ویزیت مرتب توسط پزشک یا ماما مصرف مایعات کافی مصرف محدود مواد کافئین دار و کنترل حرکات جنین اجتناب از مصرف دخانیات و الکل مصرف بیشتر میوه و سبزیجات تازه به دلیل خاصیت آنتی اکسیدانی مصرف ماهی ها بویژه ماهی های دریای جنوب به غیر از ماهی تن(فقط در حد 6 انس در هفته) و استفاده از کپسول های روغن ماهی پرهیز از مصرف زیاد نمک و مواد نشاسته ای و غذاهای سرخ کردنی استراحت کافی در طول روز انجام مرتب تمرینات ورزشی

منبع: پایگاه جامع آموزش و فرهنگ سازی سلامت

تنها درمان پره اکلامپسی زایمان است. بعد از زایمان معمولا فشار خون در عرض چند روز به سطح طبیعی برمیگردد. بنابراین زایمان برای مادر که در خطر تشنج و جدا شدن جفت و خونریزی شدید است مفید می باشد. البته زایمان زمانی که اوایل بارداری است می تواند بهترین تصمیم برای جنینتان نباشد. بنابراین پزشکان تعیین میکنند که چه مدت دیگر پیش از القای زایمان تا پایان نمو جنین شما باقی است. در صورتی که مسمومیت حاملگی خفیف باشد ایده آل این است که پزشکتان وضعیت شما را کنترل کند تا به 37 هفته بارداری برسید. در بیشتر موارد منتظر ماندن امکان ندارد و لازم است که شما زودتر تحت القای زایمان یا سزارین قرار بگیرید. اگر مادر پره اکلامپسی خفیف داشته و جنین رشد کافی نداشته باشد موارد زیر به مادران توصیه می شود: استراحت بر پهلو چپ برای افزایش خونرسانی به جنین افزایش تعداد ویزیت ها توسط پزشک یا اما محدودکردن مصرف نمک وکربوهیدرات مصرف مایعات کافی در طول روز

عوارض پره اکلامپسی بر روی جنین و مادر: افزایش احتمال مرگ جنین در داخل رحم و مرده زایی افزایش احتمال تولد نوزاد کم وزن(وزن کمتر از 2500 گرم) افزایش جدا شدن زودرس جفت در دوران بارداری افزایش احتمال زایمان سزارین افزایش احتمال نارسایی کلیوی و قلبی افزایش احتمال بروز فشار خون پس از زایمان

روش ها و اقدامات تشخیصی

هر کدام از نشانه های گفته شده میتواند نشانی از بروز پره اکلامپسی باشد. در هر بار مراجعه به پزشک یا ماما او با اندازه گیری فشار خون و وزن شما و در صورت وجود علائم با درخواست آزمایش ادرار برای بررسی وجود پروتئین در ادرار 24 ساعته و نیز اندازه گیری اسید اوریک و کراتینین خون و آزمایش کبدی و پلاکت خون وضعیت شما را مورد بررسی قرار می دهد. سونوگرافی می تواند به تعیین وضعیت جنین و جفت نیز کمک کند. درمان فشار خون وابسته به بارداری و پره اکلامپسی: